

ROMÂNIA
MINISTERUL APĂRĂRII
ACADEMIA FORTELOR TERESTRE
„NICOLAE BĂLCESCU“

**GHID METODOLOGIC
PRIVIND ACTIVITATEA DE ÎNDRUMARE, ELABORARE ȘI
SUSTINERE A
LUCRĂRII DE LICENȚĂ ȘI A DISERTAȚIEI**

 EDITURA ACADEMIEI FORTELOR TERESTRE
2014

ŞEFUL COLECTIVULUI DE ELABORARE:

– *Mr.lect.univ.dr. Aurelian RĂTU*

COLECTIV DE ELABORARE:

– *Lect.univ.dr. Ștefania BUMBUC*

– *Lect.univ.dr. Anca DINICU*

– *Asist.univ.dr. Alexandru STOIAN*

ASPECTE GENERALE

Lucrarea de licență/disertația trebuie să valorifice cunoștințele, viziunea, spiritul critic, aptitudinile și abilitățile absolventului.

În vederea realizării acestui deziderat, elaborarea lucrărilor de licență/disertațiilor impune luarea în considerare a următoarelor cerințe:

- a. criteriul major în opțiunea asupra tematicii trebuie să fie avantajul pe care îl poate oferi aceasta pentru formarea profesională a absolventului;
- b. domeniul și tema cercetării să fie corelate cu specializarea universitară a absolventului și pe cât posibil cu arma/specialitatea militară;
- c. tema lucrării să asigure absolventului posibilitatea cercetării acelei problematici în care are suficiente cunoștințe generale și de specialitate și față de care manifestă interes;
- d. să existe posibilități suficiente de informare și de realizare a cercetării aplicative.

STRUCTURA LUCRĂRII

Lucrarea de licență/disertația va cuprinde o parte teoretică și o parte practic-aplicativă.

Conținutul lucrării va fi structurat pe capitole și subcapitole, dar nu mai mult de 3 grade de titluri (1.1.1).

Lucrarea va avea următoarea structură:

- *Introducere*, în care se prezintă succint relevanța și actualitatea temei abordate și metodologia utilizată;
- partea teoretică, în care se sintetizează, se analizează critic și se dezvoltă conținutul științific al lucrării, în urma documentării de specialitate;
- partea practică, în care se prezintă (după caz, în funcție de specificul domeniului științific abordat): obiectivele și ipotezele cercetării, metodele și instrumentele utilizate, se detaliază demersul practic-aplicativ întreprins de autor, rezultatele obținute și se formulează ideile, opiniiile, explicațiile ce decurg din studiul sau cercetarea desfășurate;
- *Concluzii*, în care se prezintă concluziile generale ale lucrării și se evidențiază contribuția personală în abordarea și soluționarea problematicii;
- *Bibliografie* – va cuprinde, în ordine alfabetică, sursele bibliografice (cel puțin 20) consultate de autor și citate sau menționate pe parcursul lucrării;
- *Anexe* – tabele, scheme, grafice, schițe, texte, imagini etc. la care se face referire în conținutul lucrării. Anexele trebuie să fie numerotate și să aibă un titlu scurt.

În măsura în care este posibil, ținând cont de specificul domeniului științific abordat, partea teoretică și cea practic-aplicativă a lucrării de licență vor fi echilibrate ca pondere. În cazul disertației, partea aplicativă, respectiv prezentarea cercetării realizate de autor, va constitui centrul de interes al lucrării și va avea o pondere mai mare decât prezentarea conținutului teoretic.

Lucrarea de licență va cuprinde, în principiu, un număr de 50 de pagini, iar disertația aproximativ 60 de pagini (fără a lua în considerare și anexele).

ACTIVITATEA CONDUCĂTORULUI ȘTIINȚIFIC PENTRU ÎNDRUMAREA ELABORĂRII LUCRĂRII DE LICENȚĂ/DISERTAȚIEI

Îndrumarea lucrării de licență/disertației revine în responsabilitatea cadrelor didactice ale academiei și a specialiștilor desemnați de Senatul Universitar și se materializează prin următoarele:

- a. elaborează împreună cu studentul *Fișa lucrării de licență/disertației* (după modelul din anexa nr. 1);
- b. aproba cuprinsul lucrării întocmit de student;
- c. consiliază studentul la solicitarea acestuia;
- d. evaluează periodic stadiul parcurgerii de către student a fiecărei etape;
- e. apreciază calitatea conținutului capituloelor elaborate, formulează observații și sugestii de completare sau de reconsiderare, acolo unde este cazul;
- f. analizează conținutul integral și forma finală a lucrării;
- g. întocmește referatul de apreciere a lucrării de licență/disertației (după modelul din anexa nr. 2), în finalul căruia recomandă susținerea acesteia în fața comisiei examenului de licență/de disertație și propune acordarea unei note.

ACTIVITATEA STUDENTULUI PENTRU ELABORAREA LUCRĂRII DE LICENȚĂ/DISERTAȚIEI

Studentul are următoarele obligații:

- a. analizează tema lucrării de licență/disertației pentru care a optat și identifică problemele principale de soluționat;
- b. prezintă conducătorului științific proiectul de abordare și soluționare a temei (cuprinsul, planul lucrării) și bibliografia selectată;
- c. elaborează, împreună cu conducătorul științific, *Fișa lucrării de licență/disertației*;

- d. parurge toate etapele și rezolvă cu rigurozitate problemele înscrise în *Fișa lucrării de licență/disertație*;
- e. solicită consilierea conducătorului științific atunci când apar dificultăți în elaborarea lucrării de licență/disertației, stabilind de comun acord un program al întâlnirilor;
- f. prezintă conducătorului științific, la termenele stabilite, rezultatele documentării și ale investigațiilor, precum și părțile (capitolele) elaborate din lucrare;
- g. prezintă conducătorului științific lucrarea de licență/disertația în forma finală, pentru ca acesta să formuleze observații, să sugereze completări și/sau reconsiderări ale modalității de soluționare a problematicii;
- h. predă, la finalizare, un exemplar din lucrare conducătorului științific și al doilea exemplar, cu referatul de apreciere întocmit de conducătorul științific, Secției Management Educațional (în termenul stabilit prin *Metodologia de organizare și desfășurare a examenelor de finalizare a studiilor în Academia Forțelor Terestre*);
- i. declară în scris că își asumă responsabilitatea privind originalitatea conținutului lucrării de licență/disertației (modelul declarației se preia din *Metodologia de organizare și desfășurare a examenelor de finalizare a studiilor în Academia Forțelor Terestre*).

Activitatea de documentare va viza identificarea stadiului cunoașterii științifice în domeniul în care se înscrive problematica lucrării de licență / disertației (pe plan intern și internațional), clarificarea cu privire la controversele existente în literatura de specialitate și la posibilele direcții de continuare a cercetării.

Informațiile obținute în faza de documentare sunt prelucrate și prezentate într-o formă logică, coerentă, capabilă să ofere relevanță observațiilor, argumentelor și soluțiilor autorului.

Lucrarea se redactează utilizând stilul formal științific.

Studiul bibliografiei se face sistematic și se valorifică onest în cadrul lucrării, prin intermediul notelor de subsol (footnotes), astfel:

- relatarea sau menționarea ideii unui autor vor fi însoțite de o referință bibliografică completă;
- citarea textuală a cuvintelor exprimate de un autor se va așeza întotdeauna între ghilimele și va fi însoțită de o referință completă;
- chiar dacă un text este prelucrat și reformulat de către student, unele cuvinte ale autorului fiind înlocuite prin sinonime, citarea sursei este obligatorie.

Responsabilitatea pentru modul de clasificare a lucrării de licență/disertației, în cazul în care sunt utilizate informații cu caracter clasificat, precum și pentru utilizare a mediilor de stocare a informațiilor revine autorului și conducătorului științific (și structurii de securitate).

CERINȚE DE TEHNOREDACTARE A LUCRĂRII DE LICENȚĂ/DISERTAȚIEI

Tehnoredactarea reprezintă etapa finală în activitatea de elaborare a lucrării de licență/disertației și se realizează cu respectarea următoarelor reguli:

- font Times New Roman cu diacritice;
- setarea paginii: format A4, margini stânga – 3 cm; sus, jos, dreapta – 2,5 cm;
- alineat (indentare) – 1 cm;
- capitolele și titlurile acestora – majuscule, bold, centrat, size 16 pt.;
- titlurile subcapitolelor de gradul 2 (1.1.) – normal, bold, centrat, size 14 pt.;
- titlurile subcapitolelor de gradul 3 (1.1.1) – normal, italic, alineat 1 cm, size 14 pt.;
- conținutul lucrării – normal, size 14 pt., spațiere la un rând, aliniere *justify*;
- notele bibliografice de subsol, size 12 pt., spațiere la un rând.

Pe parcursul lucrării se folosesc cel mult două tipuri de marcatori (bullets).

Figurile (imagini, grafice, capturi de ecran) și tabelele se aliniază *center*, se numerotează și li se dă un titlu corespunzător conținutului. Numerotarea și titlul se menționează sub figură și deasupra tabelului. Dacă este cazul, sursa bibliografică a figurii/tabelului se indică prin notă de subsol.

Notele bibliografice de subsol (footnotes) se redactează după următorul model:

¹ C. Zamfir, L. Vlăsceanu, *Dicționar de sociologie*, București, Editura Babel, 2009, p. 45.

² N. Vasilescu, *Evoluția și gestionarea crizelor*, în „Gândirea militară românească”, nr.18/2008, pp. 23-24.

Dacă în cadrul notelor de subsol aflate pe o pagină a lucrării de licență / disertației se fac mai multe referiri la aceeași lucrare sau la același autor, se utilizează notațiile: op.cit. („opus citatus” – „opera citată”), idem („același”), ibidem („tot acolo”). Pentru o citare indirectă se utilizează apud („după”, „la”), iar pentru trimiteri la alte lucrări sau alte puncte de vedere se utilizează cf. („compară”).

Notațiile menționate se utilizează respectând următoarele reguli:

- când se face din nou referire la o sursă bibliografică, imediat sub prima menționare a acesteia, nota bibliografică se înlocuiește cu *ibidem*, adăugându-se doar pagina;
- când referirea la o sursă bibliografică ce a mai fost citată nu apare imediat, ci după alți autori, se menționează din nou numele autorului, iar titlul lucrării și celelalte date despre ea se înlocuiesc cu *op. cit.*, adăugându-se eventual pagina, dacă nu este aceeași;
- când un autor apare citat cu mai multe lucrări, care nu se succed ca referințe, ci se intercalează cu alte note bibliografice, se trece de fiecare dată referința completă;
- când un autor e citat cu o altă lucrare imediat după ce a fost menționat în nota anterioară, numele lui se înlocuiește cu *idem*, iar lucrarea se trece cu referința completă;
- *apud* se utilizează în cazul citării indirecte a unei surse sau lucrări, prin preluare de la un alt autor, după formula: autorul și titlul preluat, locul apariției, anul apariției, pagina, apud autorul și titlul utilizat, locul apariției, anul apariției, pagina.
- *cf.* provine din verbul *confero* = „a compara”. Se utilizează pentru a face trimitere la un alt loc sau la alte locuri din surse, ori la alte puncte de vedere decât cele ale autorului (asemănătoare sau diferite).

Exemplu de elaborare a notelor de subsol:

¹ C. Zamfir, L. Vlăsceanu, *Dicționar de sociologie*, București, Editura Babel, 2009, p. 45.

² M. Flonta, *Imagini ale științei*, București, Editura Academiei Române, 2004, p. 53.

³ Idem, *Scrieri filosofice alese*, București, Editura All, 2007, p. 129.

⁴ C. Zamfir, L. Vlăsceanu, *op.cit.*, p.40.

⁵ M. Flonta, *Evoluția civilizației*, București, Editura Polirom, 2010, p.99.

⁶ *Ibidem*, p.112.

⁷ T. Chelcea, *Metodologia cercetării sociologice*, București, 2006, p.11 *apud* C. Zamfir, L. Vlăsceanu, *op.cit.*, p.46.

⁸ *cf.* A. Neculau, *Manual de psihologie socială*, București, Editura Polirom, 2009, p.86.

Toate sursele bibliografice menționate în cadrul notelor de subsol vor fi incluse, în ordinea strict alfabetică a numelui autorului și cu referință completă, la Bibliografie (anexa nr. 6).

Imprimarea lucrării de licență/disertație se realizează pe o singură față. În cazul lucrărilor clasificate, se vor respecta normele specifice.

Exemplarele lucrării de licență/disertație se leagă și se copertează, respectându-se următoarea ordine:

- coperta exterioară a lucrării (anexa nr. 3);
- pagina 1 – filă albă;
- pagina 2 – coperta interioară (anexa nr. 4);

- paginile 3 și 4 – referatul de apreciere, ce va fi completat ulterior de către conducătorul științific (anexa nr.2);
- pagina 5 și următoarele (dacă sunt necesare) – cuprinsul (anexa nr. 5);
- paginile următoare (câte sunt necesare) – conținutul lucrării pe capitole și subcapitole, bibliografie și anexe.

ACTIVITATEA ABSOLVENTULUI PENTRU SUSTINEREA LUCRĂRII DE LICENȚĂ/DISERTAȚIEI

În vederea susținerii lucrării de licență/disertației în prezența comisiei de examen, autorul va opta pentru propria modalitate de prezentare, în care va evidenția principalele probleme abordate și contribuția personală la soluționarea acestora.

Autorul va aborda un stil de prezentare caracterizat prin concizie și sobrietate, va utiliza limbajul de specialitate pentru exprimarea ideilor, iar formulările vor fi clare.

În timpul prezentării lucrării, este recomandată utilizarea slide-urilor, în vederea asigurării coerentării, a clarității și a puterii de sugestie a ideilor enunțate, precum și pentru ilustrarea unor rezultate ale cercetării. Pentru elaborarea slide-urilor, absolvenții trebuie să aibă în vedere rolul acestora de a facilita transmiterea de către autor și înțelegerea adecvată de către comisia de examen a mesajului științific.

DECANUL FACULTĂȚII DE MANAGEMENT MILITAR

Colonel

prof.univ.dr. Mihai NEAG

ŞEFUL COLECTIVULUI DE ELABORARE

Maior

lect.univ.dr. Aurelian RATIU

Aprobat în ședința Consiliului Facultății din 20.10.2014

Anexa nr. 1

ACADEMIA FORȚELOR TERESTRE
„NICOLAE BĂLCESCU“

Exemplar nr. ____

F I Ş A
LUCRĂRII DE LICENȚĂ/DISERTAȚIEI

TEMA:

AUTOR: _____

PROBLEME DE REZOLVAT:

a) Probleme teoretice:

- ...
- ...

b) Probleme practic-aplicative:

- ...
- ...

Data întocmirii

Conducător științific

Anexa nr. 2**REFERAT DE APRECIERE
a lucrării de licență**

1. Numele și prenumele absolventului:

2. Domeniul de studii:

3. Programul de studii universitare de licență:

4. Tema lucrării de licență:

5. Aprecieri asupra **conținutului teoretic** al lucrării de licență (se marchează cu X):

Criterii	Nivel de îndeplinire a criteriului			
	minim	mediu	ridicat	excelent
Identificarea stadiului actual al cercetării în domeniu				
Capacitatea de sinteză și construcția logică a argumentației teoretice				
Gradul de relevanță a conținutului teoretic în raport cu tema lucrării				
Capacitatea de operare cu concepte și teorii specifice				
Gradul de relevanță și actualitatea bibliografiei				
Citarea corectă a ideilor și a conceptelor preluate din alți autori, evitarea plagiatului	conform declarației pe propria răspundere a autorului lucrării			

6. Aprecieri asupra **părții practic-aplicative** a lucrării de licență (se marchează cu X):

Criterii	Nivel de îndeplinire a criteriului			
	minim	mediu	ridicat	excelent
Caracterul logic al organizării demersului practic-aplicativ				
Formularea corectă a obiectivelor				
Calitatea metodelor și instrumentelor de lucru, corectitudinea utilizării acestora				
Pertinența concluziilor și a propunerilor formulate de autor, derivarea logică a acestora din studiul realizat				
Originalitatea abordării, contribuții personale ale autorului				

7. Aprecieri privind **redactarea** lucrării de licență:

Criterii	Nivel de îndeplinire a criteriului			
	minim	mediu	ridicat	excelent
Corectitudinea și claritatea exprimării, utilizarea limbajului de specialitate				
Calitatea grafică a lucrării				
Respectarea exigențelor de redactare conform <i>Ghidului metodologic</i>				

8. Considerații finale:

Apreciez lucrarea de licență cu nota _____ și o recomand pentru a fi susținută în prezența comisiei examenului de licență.

Data

Conducător științific

REFERAT DE APRECIERE a disertației

1. Numele și prenumele absolventului:

---

2. Domeniul de studii:

---

3. Programul de studii universitar de masterat:

---

4. Tema disertației:

---

5. Aprecieri asupra **conținutului teoretic** al disertației (se marchează cu X):

Criterii	Nivel de îndeplinire a criteriului			
	minim	mediu	ridicat	excelent
Identificarea stadiului actual al cercetării în domeniu				
Gradul de relevanță a conținutului teoretic în raport cu tema abordată				
Capacitatea analitică și spiritul critic în raport cu suportul teoretic				
Construcția logică a argumentației teoretice				
Capacitatea de orientare în selecția bibliografiei (relevanță, actualitate)				
Citarea corectă a ideilor și a conceptelor preluate din alți autori, evitarea plagiatului	conform declarației pe propria răspundere a autorului lucrării			

6. Aprecieri asupra componentei practic-aplicative a disertației:

Criterii	Nivel de îndeplinire a criteriului			
	minim	mediu	ridicat	excelent
Corectitudinea și caracterul logic al demersului de cercetare				
Corectitudinea formulării obiectivelor cercetării				
Calitatea metodelor și instrumentelor de cercetare				
Corectitudinea și eficiența utilizării metodelor și instrumentelor de cercetare				
Pertinența concluziilor formulate de autor, derivarea logică a acestora din studiul realizat				
Aplicabilitatea soluțiilor, a propunerilor formulate				
Originalitatea abordării practic-aplicative a temei, contribuții personale ale autorului				

7. Aprecieri privind redactarea disertației:

Criterii	Nivel de îndeplinire a criteriului			
	minim	mediu	ridicat	excelent
Corectitudinea și claritatea exprimării, bogăția limbajului de specialitate				
Calitatea grafică a lucrării				
Respectarea exigențelor de redactare conform <i>Ghidului metodologic</i>				

8. Considerații finale:

Apreciez disertația cu nota _____ și o recomand pentru a fi susținută în prezența comisiei examenului de disertație.

Data

Conducător științific

Anexa nr. 3
Model copertă exterioară

ACADEMIA FORTELOR TERESTRE
„NICOLAE BĂLCESCU“

LUCRARE DE LICENȚĂ

CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC
Conf.univ.
dr. POPESCU MARIN

AUTOR
Stud.sg.maj.
NICOLESCU CĂTĂLIN

– SIBIU, 2014 –

ACADEMIA FORTELOR TERESTRE
„NICOLAE BĂLCESCU“

DISERTAȚIE

CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC
Conf.univ.
dr. POPESCU MARIN

AUTOR
Student masterand
NICOLESCU CĂTĂLIN

– SIBIU, 2014 –

Anexa nr. 4
Model copertă interioară

ACADEMIA FORȚELOR TERESTRE
„NICOLAE BĂLCESCU“

LUCRARE DE LICENȚĂ

**TEMA: „DECIZIA MILITARĂ ÎN CONDIȚII DE INCERTITUDINE LA
NIVELUL SUBUNITĂȚII“**

CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC
Conf.univ.
dr. POPESCU MARIN

AUTOR
Stud.sg.maj.
NICOLESCU CĂTĂLIN

– SIBIU, 2014 –

ACADEMIA FORȚELOR TERESTRE
„NICOLAE BĂLCEȘCU“

DISERTAȚIE

TEMA: „DECIZIA MILITARĂ ÎN CONDIȚII DE INCERTITUDINE ȘI RISC“

CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC
Conf.univ.
dr. POPESCU MARIN

AUTOR
Student masterand
NICOLESCU CĂTĂLIN

– SIBIU, 2014 –

Anexa nr. 5
Model

CUPRINS

Introducere	
Capitolul 1 : Titlul capitolului	
1.1. Titlul subcapitolului	
1.1.1. Titlul subcapitolului	
Capitolul 2: Titlul capitolului	
2.1. Titlul subcapitolului	
2.1.1. Titlul subcapitolului.....	
Capitolul 3: Titlul capitolului	
3.1. Titlul subcapitolului	
3.1.1. Titlul subcapitolului	
Concluzii și propuneri	
Bibliografie	
Anexe.....	

Anexa nr. 6

Model

BIBLIOGRAFIE

Autori români:

1. Arsenie, V., Cearapin, T., Veliciu, G., *Actualitatea strategiei. Studii de artă militară și strategie a ordinii publice*, Craiova, Editura Sitech, 2008.
2. Mircea D., *Managementul influențării sociale în conflictele moderne*, București, Editura TOP FORM, 2009.

Autori străini:

3. Habermas, J., *Conștiință morală și acțiune comunicativă*, București, Editura ALL, 2007.

Dicționare:

4. ***, *Lexicon Militar*, Chișinău, Editura Saka, 1994.
5. ***, *Glosar englez-român de terminologie NATO*, București, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, 2009.

Periodice:

6. Vasilescu, D., „Evoluția și gestionarea crizelor”, în *Gândirea militară românească*, nr. 14/2008.

Legislație:

7. AN-1, *Regulamentul general al acțiunilor militare*, București, 1996.
8. *Constituția României*, Monitorul Oficial al României nr. 233, București, 1991.
9. *Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării*, nr. 103, 1995.
10. *Legea apărării naționale a României*, nr. 45, Monitorul Oficial al României, partea 1, nr. 172, București, 1994.

Practică judiciară (Jurisprudență):

11. *Buletinul jurisprudenței, Culegeri de practică judiciară 2000*, vol. II, București, Editura Lumina Lex, 2001;
12. Turianu, C., *Contracte civile speciale. Practică judiciară adnotată*, București, Editura All Beck, 2000.

Surse Internet:

13. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-24092009-AP/FR/3-24092009-AP-FR.PDF, accesat în 27.09.2011.
14. Iucu, R., *Patru exerciții de politică educațională în România*, 2005, online: www.cedu.ro/programe/exercitii/pdf/oct/modul0, accesat în 20.04.2011.
15. *Life Skills Manual*, 2011, Peace Corps Center for Fields Assistance and Applied Research, online:
www.peacecorps.gov/multimedia/pdf/library/M0063_lifeskillscomplete.pdf
accesat în 04.11.2012.